

‘Gezag van wethouders in deze tijd’

Als bestuurder werken vanuit de kernwaarden; integriteit, vertrouwen, oprechtheid, rechtvaardigheid.

Auteur: J.C.H. Rensen

Een wethouder opereert in verschillende gezagsarena's: de samenleving, de ambtelijke organisatie, college van B&W en de gemeenteraad. De taken voor de functie van de wethouder zijn duidelijk omschreven. Hoe je deze functie persoonlijk invult, is aan elke wethouder zelf. Het wantrouwen van de samenleving in het lokaal bestuur zou niet leidend moeten zijn bij de uitvoering van de werkzaamheden die horen bij deze eervolle functie.

Mijn uitgangspunt als wethouder blijft dan ook dat ik werk vanuit mijn persoonlijke kernwaarden. Dat is voor mij een voorwaarde om me te kunnen verbinden met de ‘spelers’ binnen de diverse gezagsarena's. Samenwerken en samen dienstbaar zijn aan het grotere geheel is mijn ideaal. Persoonlijk handelen en bewust zijn van positie en gezag als wethouder helpt in de verkleining van de kloof van wantrouwen tussen samenleving en lokaal bestuur. Ik geef met dit schrijven graag een kijkje in mijn persoonlijke invulling van mijn wethoudersfunctie.

Gezag begint met vertrouwen

Laat ik daarmee starten, gezag begint met vertrouwen. Het was 2002, een jaar dat ik mijn mening en praatjes om ben gaan zetten in actie, door mee te gaan doen. Mijn vertrouwen in de overheid was klein, ik vond er wat van en stond veilig aan de kant. Bevangen door nieuwsgierigheid zocht ik naar de rol en functie van de lokale politiek in de samenleving waar ik met mijn gezin deel van uit maakte. Ik heb de overtuiging dat als je iets wilt, je bij jezelf begint. Die overtuiging zorgde ervoor dat ik in 2004 begon als commissielid in de gemeente Houten, gedreven door mijn ideaal, om te werken aan herstel van vertrouwen. De ingeslagen weg kreeg een vervolg, eerst volgde in 2006 de start van mijn raadslidmaatschap, in 2010 herkozen en in 2014 de start van mijn wethouderschap. Wat mij altijd heeft gefascineerd, is de kloof tussen samenleving en lokaal bestuur. Ik werk graag mee, vanuit verschillende posities, aan het verkleinen van die kloof. Gezag is daarin een belangrijk thema gebleken.

Als raadslid, en later nog veel meer als wethouder, heb ik vele gezaghebbende mensen en organisaties mogen ontmoeten en vele publicaties kunnen lezen. Ik wil de verbinding maken tussen enkele uitgangspunten en mijn ervaring in de praktijk. Een voorbeeld is de publicatie ‘loslaten in vertrouwen, naar een nieuwe verhouding tussen overheid, markt én samenleving’ van de Raad voor het openbaar bestuur¹. Zij constateerde in 2012 een voor mij herkenbare werkelijkheid; *‘Inwoners keren de politiek en de politieke instituties in toenemende mate de rug toe. Er is zogezegd een tekort aan politiek burgerschap met “de afbrokkeling van publiek gezag”² als resultaat.’ De politieke en maatschappelijke realiteit zijn uit elkaar gaan lopen. De belevingswereld van mensen, hoe zij de werkelijkheid ervaren, vindt geen aansluiting meer bij de wijze waarop de politiek functioneert.*

In het rapport staat ook een positieve boodschap waar ik me als actief lokale bestuurder door gesteund voel. Het rapport spreekt over *De wijze waarop de politiek functioneert en zich*

---

¹ <https://kennisopenbaarbestuur.nl/media/63034/loslaten-in-vertrouwen.pdf>

² Hurenkamp en Tonkens 2011, pag. 27

organiseert past niet meer bij de manier waarop de samenleving is georganiseerd. Deze ingrijpende verandering in attitude bij kiezers, vraagt eveneens een aanpassing van politici en bestuurders. Zij zullen niet meer moeten opereren vanuit het formele gezag dat hun positie hen ooit automatisch gaf, maar vanuit het gezag dat zij telkens opnieuw moeten verdienen door een toegankelijke en responsieve werkwijze.³ Ofwel: het besef dat niet hun bevoegdheden en rechten leidend zijn, maar dat ook zij voorwaardenscheppend moeten opereren.'

Een perspectief dat voor mij ruimte heeft geboden om de stap te maken naar het wethouderschap, een uitdaging. Want bijna iedereen wil verandering maar bijna niemand wil de verandering zijn. Ik ging op expeditie en nam mezelf voor om tijdens de reis toegankelijk en responsief te zijn naar iedereen die ik zou ontmoeten.

Op mijn expeditie kwam ik de naam Evelien Tonkens, Hoogleraar Burgerschap en Humanisering van de Publieke Sector meerdere malen tegen. Afgelopen jaren heb ik haar verschillende malen ontmoet en ben ik o.a. als vloggende wethouder met haar in gesprek⁴ gegaan over de ontwikkelingen in het sociale domein. Zij blijft onder de aandacht brengen dat de systemen er voor de mensen zijn, en dat systemen geen doel op zich zijn.

de praktijk

Het werk van een wethouder speelt zich overal af behalve in een wethouders kamer. Je moet de straat op om mensen te ontmoeten. Toen ik als wethouder begon, heb ik mijzelf de vraag gesteld: "Hoe wil ik dit vak zelf invulling geven?" Ik heb me niet laten leiden door wat als gebruikelijk werd beschouwd binnen de ambtelijke en bestuurlijke organisatie. De persoonlijke band die ik heb opgebouwd met inwoners en organisaties heeft een positief effect op mijn gezag. Authenticiteit is daarbij essentieel voor gezagsvol optreden. Mensen moeten zien dat je betrokken bent, dat je er echt iets om geeft. Als inwoners en samenwerkingspartners merken dat je meent wat je zegt en dat je doet wat je zegt, dan ontstaat er vertrouwen. Met geloofwaardigheid laat je als wethouder zien, dat je mensen serieus neemt. Als je geloofwaardig handelt, groeit je gezag.

'Wet' in het woord wethouder geeft het belang van de wet aan, de spelregels. Een wethouder behoort de spelregels te kennen en er op toe te zien dat er eerlijk 'gespeeld' wordt. Daarnaast denk ik dat wethouders zich constant moeten afvragen of de regels de samenleving verder vooruit helpen. Een wethouder is er voor de mensen en niet voor de regels. De term stadhouder vind ik eigenlijk veel passender voor wat wij doen. Wij zijn er voor de stad en de gemeenschap. Ik wil iets voor mijn gemeente kunnen betekenen en daarom zoek ik naar mogelijkheden binnen mijn persoonlijke kaders en ook naar de rek die er zit in wet- en regelgeving. Je moet je als wethouder kwetsbaar op durven stellen en je niet verschuilen achter je formele rol. De tijd dat het gezag van een wethouder volledig is gestoeld op zijn formele positie is echt verleden tijd, wat de Raad voor het openbaar bestuur al constateerde.

de start als wethouder

Een beginnend wethouder moet het hebben van persoonlijke competenties.

---

³ Raad voor het openbaar bestuur - Het einde van het blauwdruk-denken (2010)

⁴ Vlog met Evelien Tonkens - <https://www.youtube.com/watch?v=o5VNruZErWU&>

Ik ben iemand die open staat voor contact, toegankelijk. Met mijn sociale vaardigheden (inlevingsvermogen, empathie) kan ik inzetten op goede persoonlijke relaties.

Door mijn creativiteit (met misschien wel afwijkende ideeën) kan ik mijzelf onderscheiden en laten zien hoe ik persoonlijk verschil kan maken. Door mijn persoonlijke aanpak en het aangaan van relaties met betrokken instanties en inwoners, heb ik in het eerste halfjaar van mijn wethouderschap gezag opgebouwd. Dat moest ook wel want mijn collega's binnen het college in Houten waren al vier jaar wethouder. Zij hadden in de voorgaande collegeperiode al een natuurlijk gezag opgebouwd. Zij werden al als wethouder gezien en ik moest de wethouder in mij nog laten zien. Als beginnend wethouder kun je je beroepen op je formele functie, maar je hebt daarmee nog niet het gezag van een wethouder die er al vier jaar is. Dat gezag kun je alleen verwerven door je persoonlijke optreden, door te laten zien hoe je werkt. Nu ik in een tweede gemeente als wethouder ben begonnen, ervaar ik dit weer, ik moet de mensen in mijn nieuwe gemeente laten zien dat ik weet waar het om gaat, dat ik weet wat er leeft. De start als wethouder maak je één keer, je begint, je wordt wethouder, daarna ben je wethouder en is de basis gelegd.

persoonlijk communiceren en gezag

Het maken van mijn videoblogs als vloggende wethouder, is één van de manieren waarop ik voor mij belangrijke onderwerpen probeer te agenderen. Voor inwoners, ambtenaren en soms ook voor collega bestuurders. Het vloggen is een handelsmerk geworden⁵, dat gezien wordt als een onderdeel van mijn persoonlijke aanpak. Praten over transparantie is goed, laten zien wat je doet (mensen laten meekijken over je schouder tijdens je werk) is naar mijn mening toegepaste transparantie. Als je in je wethouderskamer blijft zitten, bouw je volgens mij nooit gezag op.

inwoners als ambassadeurs

Voordat een maatregel wordt doorgevoerd, wil ik betrokkenen die geraakt worden door ons beleid graag persoonlijk zien en spreken. Zo houd ik een blik op de realiteit, op het echte leven. Neem de veranderingen van de afgelopen jaren in de huishoudelijke ondersteuning, die kan ik van achter de laptop goed technisch onderbouwen, maar je mag nooit voorbijgaan aan de emoties die gepaard gaan met minder uren hulp in huis of een wisseling van zorgverlener.

Inwoners hebben het recht om gehoord te worden. Gehoord worden is het begin van een dialoog, bijvoorbeeld een gesprek tussen bestuurder en inwoners. Als inwoners tijdens die dialoog merken dat jij écht luistert en vanuit jouw idealen het beste voor hebt met de lokale samenleving, dan kun je geloofwaardig en daarmee gezagsvol optreden ondanks het feit dat je soms moeilijke beslissingen moet nemen. Als wethouder heb ik moeten ontdekken dat je niet iedereen tevreden kunt stellen. Uitgangspunt is niet om het iedereen naar zijn zin te maken of gelijk te geven maar om te doen wat voor de samenleving nodig is. Verschil van mening zal er altijd blijven en is een wezenlijk onderdeel van samenwerken en samenleven.

---

⁵ <https://www.ad.nl/utrecht/jocko-rensen-de-eerste-vloggende-wethouder~aa25aa90/>

wijsheid van de minderheid

Als wethouder neem je besluiten, maar hoe kom je tot een besluit? Kortgeleden ben ik via collega wethouder Winnie Prins⁶ in aanraking gekomen met Deep Democracy⁷. Een methode die werkt vanuit het perspectief ‘niets heeft betekenis van zichzelf.’ Uitgangspunt is dat mensen samen betekenis geven aan alles wat er in en om hen heen gebeurt. En elk perspectief draagt daarmee een invalshoek, een inzicht in zich. De wijsheid van de minderheid. Deep Democracy kan een instrument zijn voor wethouders die willen investeren in vaardigheden en daarmee ook in gezag.

verkiezingen als controle?

De verkiezingstijd is de aangewezen periode voor een politicus om te laten weten waar je voor staat. In deze periode worden er talloze beloftes gedaan door potentiële bestuurders.

‘Geef mij uw stem en ik zorg dat ik naar uw wensen zal luisteren’

Ons huidige verkiezingssysteem is volgens mij eigenlijk een controlesysteem en maakt het moeilijk voor politici in het algemeen en wethouders in het bijzonder om geloofwaardig te handelen. Het is funest voor het gezag van wethouders als zij beloften doen die zij niet waarmaken.

Betrokken kiezers blijven de wethouders volgen en vragen om verantwoording. “*U heeft gisteren mijn stem gekregen omdat u een aantal beloftes heeft gedaan. Nu zit u op uw zetel en hoe gaat u die beloftes nu waarmaken?*” Vervolgens gaat een bestuurder uitleggen dat hij een politiek akkoord heeft gesloten en dat hij bepaalde punten heeft moeten inleveren. Een coalitieakkoord is een checklist geworden die in vier jaar wordt afgewerkt. Dat is raar want in vier jaar tijd verandert er ontzettend veel. Door het politieke programma als dichtgetimmerde checklist beperk je je ruimte als dagelijks bestuur enorm. De politiek is volgens mij veel te veel onderdeel geworden van het uitvoerende bestuur. Ik heb de overtuiging dat met name leden van de gemeenteraad politiek moeten bedrijven en niet de wethouders. Mijn overtuiging is sterker geworden nu ik de functie als wethouder “van buiten” meemaak.

Ik volg met belangstelling de ontwikkelingen rondom maatschappelijke akkoorden.

We moeten toe naar het vanzelfsprekend voeren van een dialoog met de samenleving; het gesprek aangaan met de samenleving en niet alleen met de *usual suspects* tijdens de coalitieonderhandelingen. Je moet je als wethouder / bestuurder verdiepen in wat voor lokale samenleving je nu bent en wat voor samenleving je wilt worden. Ik ben ervan overtuigd dat het gezag van wethouders door deze dialoog zal groeien onder burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijven en in de media.

gezag en de ambtelijke organisatie

De gemeente wordt hoofdzakelijk gevormd door de ambtelijke organisatie.

Dit is de reguliere organisatie en daarnaast heb je de bestuurlijke laag die bestaat uit voorbijgangers. Deze positie doet iets met de medewerkers, zij blijven en een wethouder is er tijdelijk. Jezelf als wethouder overbodig maken en toch het verschil kunnen maken, dat vind ik een boeiende uitdaging. Ook hier is de persoonlijke relatie cruciaal voor je gezag.

---

⁶ Vlog met Winnie Prins - <https://www.youtube.com/watch?v=q15XYg8Ld7o>

⁷ <https://deepdemocracy.nl/>

Het is belangrijk dat je een persoonlijke band met je medewerkers opbouwt door oprecht interesse te tonen in hun werk en in hun zienswijze op thema's waar je als wethouder aan werkt. Maak gebruik van de advieskracht van je medewerkers door werkelijk open te staan voor advies. Dat is een wisselwerking. Beleidsstukken kun je echt samen maken.

Ik ben een doener en ik duik in die ambtelijke organisatie. Aan het begin van mijn wethouders periode heb ik stage gelopen bij verschillende afdelingen, ook bij afdelingen die niet in mijn portefeuille zaten. Dat kan ik echt elke wethouder aanbevelen. Ik maakte contact en leerde in korte tijd veel mensen kennen. Er ontstond een dynamiek die een vertrouwensrelatie tot stand bracht. Na een halfjaar zeiden enkele van mijn medewerkers tegen mij: *“Jij meent het echt hè?”* Dat was voor mij een groot compliment.

De persoonlijke aanpak heeft ook een andere kant, tijdens het afronden van mijn werkzaamheden en bij het afscheid nemen heb ik die mogen ervaren. Met het hoofd weten dat het wethouderschap ‘een tijdelijk verblijf’ is, helpt niet in je hart als je geeft om de mensen waar je intensief mee hebt gewerkt.

Ik heb een indrukwekkend afscheid gehad in Houten. Het was ook het moment waarop voelbaar en zichtbaar werd met hoeveel mensen ik een persoonlijk contact had opgebouwd. Een mooi moment om naar elkaar waardering uit te spreken.

gezag in het college

Als wethouder kun je je in de samenleving en in de gemeenteraad deels beroepen op je formele positie. Ik noem die status ook wel *‘de witte jas’*. In een opinie artikel uit 2016⁸ pleit Evelien Tonkens voor het heruitvinden van gezag in een egalitaire, democratische setting. Verderop in het artikel spreekt Evelien over ‘we zijn niet meer zo onder de indruk van een uniform of witte jas. Toch is gezag kunnen uitoefenen en het ondergaan cruciaal in een democratische cultuur’.

In een college heeft ieder lid die witte jas aan. Je kunt aan gezag binnen het college winnen door te laten zien dat jij jouw unieke en waardevolle bijdrage kunt leveren aan het team. Een belangrijke constatering voor mij is dat het college van B&W niet hetzelfde is als een managementteam bij een organisatie of bedrijf. De wethouders worden naar voren geschoven door politieke partijen en je bent in het begin relatieve vreemdelingen voor elkaar. Daarnaast is het college toch nog steeds een politieke arena. Ik heb mijn unieke bijdrage binnen het college kunnen leveren door mij continu te richten op drie aandachtspunten:

het centraal stellen van het perspectief van de burger door steeds naar “de bedoeling” te kijken, de focus op “het doen” in plaats van op “het praten over” en door de nadruk te leggen op wederzijdse afhankelijkheid binnen het college. Je moet het samen doen. Dat laatste punt is van belang omdat iedere portefeuille wel samenhangt met andere portefeuilles. Ik zoek altijd naar de bedoeling achter een plan of besluit: waarom doen we dit eigenlijk? Door deze aanpak vast te houden en te delen heb ik gezag gekregen in het college. Een beginnend wethouder zal volgens mij zijn eigen kwaliteiten moet kennen én benutten om een gezagsvolle positie binnen het dagelijks bestuur te verkrijgen.

weten waar je vandaan komt

Ik leun als wethouder ook op het feit dat ik acht jaar gemeenteraadslid ben geweest. Je kunt

---

⁸ <https://www.socialevraagstukken.nl/roeping-loyaliteit-en-gezag-medicijnen-voor-de-publieke-sector/>

gezag ook ontleen aan je politieke en bestuurlijke ervaring. Ik heb mijn aanpak in die acht jaar laten zien en raadsleden kenden mij goed. Dat draagt bij aan je geloofwaardigheid en daarmee aan het vertrouwen dat raadsleden in je hebben. Als je je raadslidmaatschap op een constructieve manier hebt ingevuld en je hebt niet te veel politieke tegenstanders gemaakt, dan is de stap naar het wethouderschap heel mooi. Je ontwikkelt gezag binnen de raad door je kwetsbaar op te stellen. Je mag laten zien wat je tijdens je raadslidmaatschap of wethouderschap hebt geleerd én wat je verkeerd hebt gedaan. Als je daarin transparantie betracht dan krijg je daar iets voor terug. Je toont hiermee aan dat je zelfreflectie en inzicht hebt, daardoor groeit je gezag binnen de raad. Als jij je kwetsbaar opstelt, durft de raad dat ook te doen. Ik zal raadsleden altijd aanmoedigen om kritisch te zijn, de raad mag het college scherp houden. Respect voor elkaars taak binnen dezelfde gemeente is essentieel voor een goede samenwerking tussen raad en college.

leren van fouten en ontwikkelen

Als je mooie doelen wilt bereiken, worden er wel eens fouten gemaakt. Dat is inherent aan lokaal besturen. Het gezag van de wethouder kan zich ontwikkelen wanneer wethouders zich minder zouden laten leiden door hun angst voor wat er mis kan gaan. Het gaat er niet om dat dingen mis kunnen gaan. Het gaat er om dat je laat zien dat je als wethouder en als samenleving kunt leren van gemaakte fouten.

Dat vraagt van inwoners en andere actoren dat zij accepteren dat dingen binnen het lokale bestuur weleens anders kunnen lopen dan gepland, en dat er fouten kunnen worden gemaakt. Er is nog genoeg te leren, ook voor wethouders. Ik ben voortdurend op zoek naar nieuwe inzichten en kennis waardoor ik mezelf blijf ontwikkelen. Investeren in netwerken helpt mij daarbij.

Om ontwikkeling in de lokale democratie te ondersteunen, worden krachten gebundeld. Een voorbeeld is het landelijke project Democratie in Actie⁹. Als lid van een groep betrokken (ex-) wethouders doe ik mee met deze beweging. Ook het investeren in het vak als wethouder, helpt mee in het opbouwen van gezag.

invloed van maatschappelijke waarden

Tijdens haar oratie¹⁰ als hoogleraar 'Burgerschap en Humanisering van Instituties en Organisaties' aan de Universiteit voor Humanistiek sprak Evelien Tonkens over het heruitvinden van gezag in een egalitaire, democratische setting. In haar oratie ging zij onder andere in op de waarden die in het gedrang zijn gekomen.

Zij spreekt over de waarden bezieling (of zingeving), vertrouwen en burgerschap. Zij spreekt over het heroveren van de waarden en eigenlijk raakt ze daarmee de kern van mijn inzet als wethouder. Samenvattend denk ik dat deze drie waarden ook voor de wethouder betekenis hebben.

Bezieling

Geloof hebben in wat je doet, dat geldt natuurlijk ook voor een wethouder. Besturen doe je volgens mij met buik, hart en hoofd. In elk mens zijn drie basiskrachten aanwezig: buik, hart en

---

⁹ <https://www.lokale-democratie.nl/democratie-actie>

¹⁰ https://repository.uvh.nl/uvh/bitstream/handle/11439/2644/oratie%20Evelien_Tonkens_-_Roeping_gezag_en_loyaliteit.pdf?sequence=1

hoofd. Een gedachte die al in de oudheid werd erkend. Het zijn de centra van motivatie die van oudsher in een mens worden onderscheiden, de Griekse filosoof Plato (427-347 v.Chr.)¹¹ schreef er al over in zijn werk over ‘meesterschap’. Volgens Plato is meesterschap het vermogen in te zien wat juist handelen is en te onderscheiden wat tot welzijn en geluk leidt. Plato koppelt meesterschap aan drie belangrijke menselijke eigenschappen die voor mij ook staan voor eigenschappen van gezag: maat, moed en verstandigheid.

“ alles wat de menselijke geest onderneemt of ondergaat, zal leiden tot geluk als het wordt geleid door wijsheid.” Plato

Vertrouwen

‘Je hebt als bestuurder eigenlijk een leerschool in vertrouwen nodig. Daar past zelfreflectie bij. Ik vind het ook belangrijk dat mensen om me heen laten weten wat ze van me vinden.’ Een citaat uit een interview¹² dat ik eerder gegeven heb. Leiderschap gericht op het geven van vertrouwen, is een overtuiging die ik volg. Een gedachte die geïnspireerd is op o.a. de filosofie van Jan Gunnarsson¹³ genaamd Hostmanship¹⁴. Hij spreekt over zeven principes van Hostmanship; Dienen, het geheel zien, verantwoordelijkheid nemen, consideratie hebben, dialoog voeren, kennis hebben en plezier. Voor mij herkenbare principes die invloed hebben op gezag.

Burgerschap

Dit jaar gaf Evelien Tonkens in de NRC¹⁵ een interview dat in gaat op de rol van de overheid in relatie tot inwonerinitiatieven. Een uitspraak van Evelien in dit interview is „Voor de houding van de overheid is veranderd, die is veel uitnodigender geworden. Als je vroeger een buurtmoestuin wilde starten, was het een bureaucratisch doolhof. Nu zeggen ze: geweldig, hoe kunnen we je helpen?”

Ook spreekt ze haar zorg uit „Hoger opgeleiden zijn in alle vormen van burgerschap oververtegenwoordigd. Ze doen vrijwilligerswerk, hebben contact met wethouders, doen mee met burgerinitiatieven. Ook zijn deze mensen vaker autochtoon en ouder.” Daaraan valt wel iets te doen, bleek uit onderzoek dat Tonkens in Amsterdam deed. De diversiteit neemt toe wanneer sociaal werkers het initiatief intensief begeleiden. „Zij kunnen mensen verbinden en hen helpen bureaucratische en juridische hobbels te nemen.”

Een belangrijke insteek waar je als wethouder op kunt acteren en je gezag kunt inzetten; heb aandacht voor diversiteit. Die aandacht kun je onder andere verwerken in de opdrachten die verstrekt worden om je beleid uit te voeren. In lijn met de uitspraak van Evelien Tonkens zie ik de meerwaarde van het welzijnswerk. In het verleden ben ik opgeleid als welzijnswerker, dus enige bekendheid met de rol en functie heb ik.

Zelf heb ik ervaren dat mijn gezag als wethouder geen vanzelfsprekendheid is. Ik moest aan het begin van mijn wethouderschap van de gemeenteraad steun krijgen om middelen beschikbaar te maken voor het ‘onzichtbare werk van het welzijnswerk’ met name om inwonerinitiatieven te ondersteunen en diversiteit te stimuleren. Daar werd ik hard geconfronteerd met de impact van ‘frame’ woorden. De gemeenteraad reageerde ‘voor onzichtbaar werk stellen we geen middelen beschikbaar’. Door de woordkeuze ‘onzichtbaar’ kwam ik in een frame waarin mijn gezag niet meer werkte. Ik had het beter uit kunnen leggen, met de woorden van Evelien Tonkens. Dit is een voorbeeld uit mijn eigen praktijk dat laat zien dat je als wethouder soms in een andere wereld verkeert dan de inwoners, raadsleden en professionals en dat je daar constant van

¹¹ <https://historiek.net/plato-griekse-filosoof/64694/>

¹² <https://www.politiekeambtsdragers.nl/ambt-in-praktijk/portretten/jocko-rensen>

¹³ Vlog met Jan Gunnarsson - https://www.youtube.com/watch?v=T_spEw7HH5o

¹⁴ http://www.hostmanship.nl/De+voordelen_1043.html

¹⁵ <https://www.nrc.nl/nieuws/2018/03/05/al-dat-participeren-van-burgers-hoe-gaat-dat-2-a1594421>

bewust moet zijn. Ik omschrijf dat verschil als ‘zij hebben gelijk maar het is de opgave voor de wethouder om gelijk te krijgen’. Dat laatste is zeker één van de bijzondere dynamieken waar ik als wethouder mee te maken heb en die invloed hebben op mijn gezag.

Als het gaat om actief burgerschap is mijn persoonlijke inzet als wethouder dat ik werk volgens het principe ‘ik help jou het zelf te doen’¹⁶.

Een leerzaam en prachtig voorbeeld is voor mij de Krachtfabriek in Houten. Daar heb ik de kracht van het inwonerinitiatief mogen ervaren en de waarde van het trouw blijven aan de relatie. Besturen als wethouder vanuit het perspectief gelijkwaardigheid. Om daar meer over te zien raad ik je aan om de documentaire¹⁷ die zomer 2018 is verschenen ‘Iedere gemeente verdient een KrachtFabriek’ te bekijken.

invoegen voor toevoegen.

Na een collegeperiode als wethouder realiseer ik me de hoeveelheid van perspectieven en uitgangspunten. Mijn verhaal over leren en reflecteren.

In mijn nieuwe rol als wethouder van buiten leun ik nu enigszins op mijn ervaring die ik heb opgedaan in mijn termijn in Houten. Ik realiseer me dat ik soms te snel en teveel wil, vanuit bevlogenheid, gedreven door mijn idealen. Een wijze raad kreeg ik pas van een coach: ‘eerst invoegen voor toevoegen’. Vanuit meedoen en persoonlijk contact mijn nieuwe rol invullen en mijn persoonlijke koers vasthouden.

Over de auteur

J.C.H. Rensen is sinds 2014 wethouder, eerst van de gemeente Houten en sinds dit voorjaar in de gemeente Montfoort. Hij heeft een diverse portefeuille met onder andere de transitie in het sociale domein, welzijn, volksgezondheid, duurzaamheid, inwoner initiatieven en volkshuisvesting. Voordat Rensen wethouder werd was hij 8 jaar gemeenteraadslid in Houten. Rensen geeft zijn eigen stijl aan het wethouderschap door vooral in te zetten op persoonlijke relaties en vertrouwen. Hij is een echte doener die aandacht heeft voor burgers en werkelijk contact met hen probeert te maken. Ook is hij voorzitter van het kennisplatform Utrecht Sociaal (kUS), Dit platform is een leernetwerk, bedoeld om kennis in het sociaal domein te ontwikkelen en te delen. Kennis op basis waarvan burgers, professionals en overheid kunnen werken aan een inclusieve samenleving.

---

¹⁶ <https://www.socialevraagstukken.nl/wp-content/uploads/2015/01/Essay-Help-mij-het-zelf-te-doen.pdf>

¹⁷ Documentaire Iedere gemeente verdient een KrachtFabriek - <https://youtu.be/V1SXx3BkJxI>